



Styre: Universitetsstyret

Styresak: 46/16

Møtedato: 28.04.2016

Dato: 31.03.2016

Arkivsaksnr: 2007/4921

Årsmelding for 2015 – Den sentrale klagenemnd

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Universitets- og høyskoleloven § 5-1 slår fast at UiB skal ha ei klagenemnd.
- Regelsamlingen pkt. 1.4 definerer oppgavene til og sammensetningen av nemnda. https://regler.app.uib.no/regler_en/Part-1-General-framework-conditions/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Den-sentrale-klagenemnd-Lovpaalagt-organ

Saken gjelder:

Den sentrale klagenemnd orienterer styret om arbeidet sitt i årsmeldingen, jf. punkt V i reglene for nemnda og sikker praksis. Her følger en kort oversikt over antallet saker nemnda behandlet i 2015. Tallene som står i parentes er de tilsvarende fra 2014.

Klagenemnda behandlet 82 (81) saker i 2015, hvorav en ble avvist fordi den ikke falt inn under nemnda sitt mandat. Av sakene som ble realitetsbehandlet, var 53 (50) klagesaker og 28 (29) fuskesaker. Nemnda behandlet ingen politiattestsaker i 2015, mot 2 i 2014.

Klageren fikk medhold i 9 (5) av klagesakene. I fuskesakene var det 15 (19) hvor studenten fikk eksamen annullert, 9 (3) hvor eksamen ble annullert og studenten utestengt i ett semester, og 1 (4) hvor eksamen ble annullert og studenten utestengt i to semestre. Totalt 3 (3) av fuskesakene ble lagt bort uten reaksjon.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Styresaken som gjaldt nemnda sin årsmelding for 2014, omtalte en fuskesak som staten anket til Høyesterett. Høyesterett behandlet denne i august 2015, hvor staten ved UiB ble frifunnet. Følgen er at Den sentrale klagenemnd sitt vedtak av oktober 2012, hvor en student fikk en eksamen annullert og ble utestengt i ett semester pga. fusk på eksamenen, er gyldig.

Universitetet plikter å dekke advokatutgiftene til studenter fra og med en sak om utestenging er reist, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-8 (5). I 2015 behandlet nemnda åtte saker hvor studenten risikerte utestenging på grunn av fusk, hvor vedkommende var representert av advokat. De tilhørende utgiftene beløp seg til omtrent 120 000kr. Til sammenligning var advokatutgiftene i 2014, på grunn av saken nevnt over og en fuskesak til som ble prøvd i retten, omtrent 1 450 000kr. Selv om salæret til advokatene i slike saker nå er begrenset til den offentlige salærsatsen som følger av salærforskriften, vil disse kostnadene kunne variere betydelig avhengig av antall saker og kompleksiteten i disse.

vedtak:

Styret tar Den sentrale klagenemnd sin årsmelding for 2015 til etterretning.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

31.03.2016/Magnus Wiig

Vedlegg:
1. Den sentrale klagenemnd årsmelding 2015



UNIVERSITETET I BERGEN

**Den sentrale klagenemnd
årsmelding 2015**

Innhold

Generelt om klagenemnda	3
Sammensetningen av klagenemnda 2015	3
Saker i klagenemnda 2015.....	4
Klagesaker.....	4
Fuskesaker	5
Antall saker tidligere år – utviklingen	5
Merknader.....	6
Advokatutgifter.....	6
Sak om eksamensfuske i Høyesterett – staten v/UiB frifunnet.....	7

Generelt om klagenemnda

Etter universitets- og høyskoleloven § 5-1 plikter UiB å opprette ei klagenemnd. Arbeidsområdet for klagenemnda ved UiB er, i likhet med de fleste andre institusjonene, klager over enkeltvedtak fra studentene, fuskesaker mot studentene og visse andre typer disiplinærsaker. Arbeidsområdet og arbeidsformen for klagenemnda er regulert i "Regler for Den sentrale klagenemnd ved Universitetet i Bergen», som finnes her:

<http://regler.uib.no/regler/Del-1-Overordnede-rammer/1.4-Regler-om-nemnder-og-utvalg/Den-sentrale-klagenemnd-Lovpaalagt-organ>

Sammensetningen av klagenemnda 2015

Nemnda avholdt ti møter i 2015 med følgende sammensetning:

Tingrettsdommer Beate Blom, leder
(Vara: tingrettsdommer Berit Sangolt)

Professor Tanja Barth
(Vara: professor Ståle Pallesen)

Førsteamanuensis Espen Gamlund
(Vara: professor Anders Arne Johansson)

Studentrepresentanter med funksjonstid vårsemesteret 2015

Thea Sofie Grastveit
(Vara: Ida Bring Løberg)

Sindre Dueland
(Vara: Øydis Lebiko)

Studentrepresentanter med funksjonstid høstsemesteret 2015

Lise Strandenæs
(Vara: Eivind Brandt)

Carl Henrik Andersson
(Vara: Arne Bendik Rekve)

Sekretariatet for nemnda har bestått av førstekonsulent Maud Hansen (førstekonsulent Ingvild Nilssen som vikar fra mars), rådgiver Marianne Seim og seniorrådgiver Per Gunnar Hillesøy. De to sistnevnte begynte i nye stillinger tidlig i høstsemesteret, og seniorkonsulent Magnus Wiig begynte som ny sekretær fra og med september.

Saker i klagenemnda 2015

Nemnda behandlet totalt 82 saker i 2015, mot 81 i 2014. Tabellen gir en oversikt over utfall per sakstype slik disse er fordelt på fakultetene, Studieadministrativ avdeling og Universitetsbiblioteket.

Sakstype, fakultet	Avviste klager	Fusk, annullering	Fusk, utestenging 1 semester	Fusk, utestenging 2 semester	Fusk, henlagt (frifunnet)	Klager, medhold	Klager, ikke medhold	Totalt saker per fakultet
JUR	0	12	1	0	1	6	12	32
PSY	0	1	1	0	0	1	12	15
MN	0	0	0	0	0	0	9	9
MOF	0	0	0	1	1	0	1	3
HF	0	2	5	0	0	0	7	14
SV	0	0	2	0	1	2	1	6
SA	0	0	0	0	0	0	2	2
UB*	1	0	0	0	0	0	0	1
Totalt	1	15	9	1	3	9	44	82

* Universitetsbiblioteket sendte en klagesak til nemnda, men denne ble avvist.

Det juridiske fakultet hadde også i 2015 det høyeste antallet saker, etterfulgt av Det psykologiske fakultet og deretter Det humanistiske fakultet. Fordelingen av saker per fakultet var omtrent lik i 2014.

Klagesaker

Klagesaker er saker hvor en student har klaget på et enkeltvedtak truffet av institusjonen. Enkeltvedtaket kan for eksempel være avslag på søknad om tilrettelegging til eksamen, avslag på søknad om permisjon, avslag på ulike dispensasjonssøknader, vedtak om tap av eksamensrett eller tap av studierett og lignende.

Nemnda behandlet 54 klagesaker i 2015, mot 50 i 2014. Av sakene i 2015 var det én som ble avvist, ni som resulterte i at klageren fikk medhold, og 44 hvor klageren ikke fikk medhold. Det innebærer at ca. 17 % av klagenes ble gitt medhold.

I årene 2011 til 2014 var de tilsvarende, avrundede tallene henholdsvis 10 %, 15 %, 21 % og 10 %, som gir et snitt på 14,4 %. Inklusive tallene fra 2015, er gjennomsnittet for andelen klager som får medhold 14,6 %.

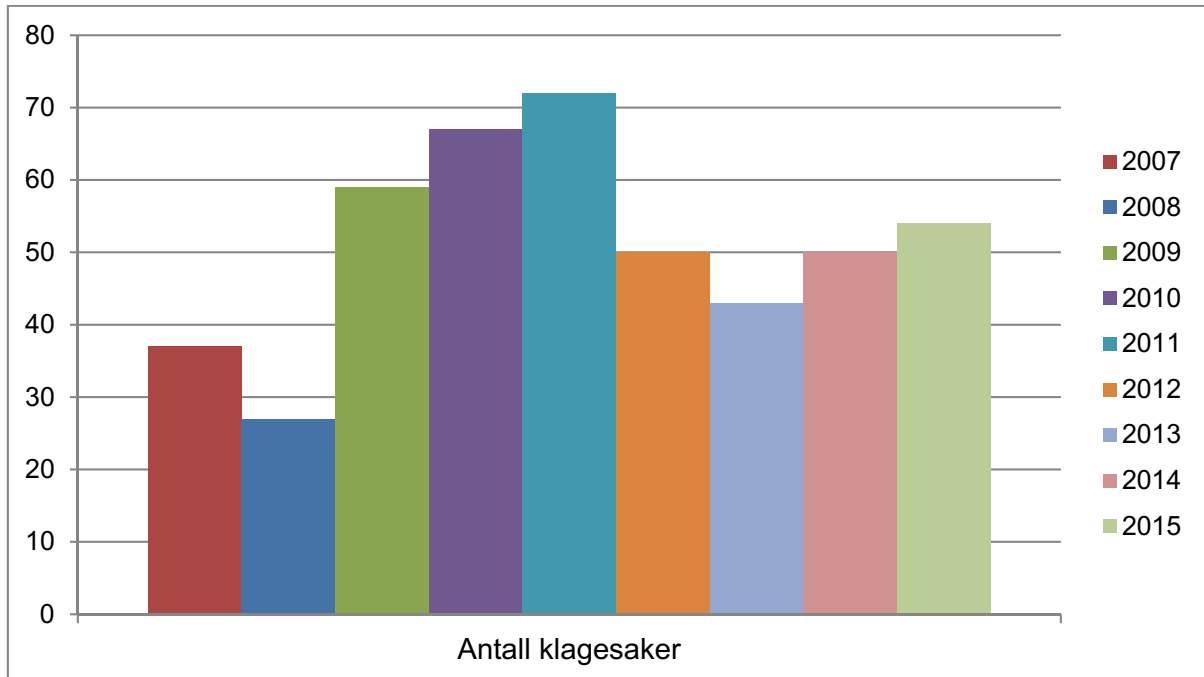
Klagenemndas avgjørelser i klagesaker kan ikke påklages etter forvaltningsloven fordi klagenemnda er klageinstansen i saken. Klagenemndas avgjørelse kan derimot vurderes av Sivilombudsmannen etter henvendelse fra studenten. Sivilombudsmannen kan komme med anbefalinger til hvordan saken skal håndteres, og forventer at anbefalingene følges selv om de ikke er direkte rettslig bindende. I 2015 ble ingen avgjørelser fra klagenemnda brakt inn for ombudsmannen.

Fuskesaker

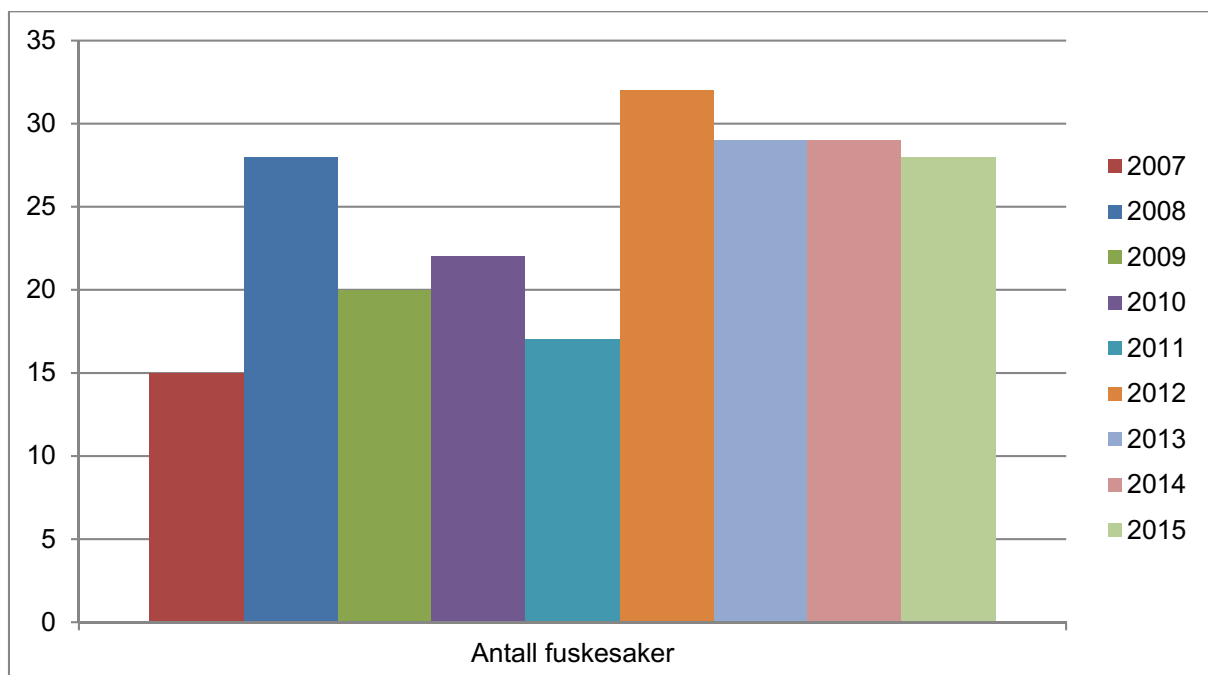
Fuskesaker er saker om mistanke om fusk etter universitets- og høyskoleloven §§ 4-7 (annullering) og 4-8 (utestenging). I 2015 behandlet nemnda 28 slike saker, og konstaterte at studenten hadde fusket i 25 av disse. Annullering er den vanligste reaksjonen i fuskesakene, etterfulgt av annullering og utestenging i ett semester. To av de 25 vedtakene ble påklaget til Felles klagenemnd. Felles klagenemnd opprettholdt begge vedtakene.

Antall saker tidligere år – utviklingen

Utviklingen i antall klagesaker siden 2007 ser slik ut:



Utviklingen i antall fuskesaker siden 2007:



Merknader

Antall saker og arbeidsmengde

På grunn av lave absolutte tall vil små endringer gi store utslag i diagrammene over. Dette er særlig synlig i tallene frem til 2012. I årene etter 2012 har antallet saker for nemnda vært relativt stabilt, men fortsatt høyt.

Nemnda vil likevel advare mot å ta antallet fuskesaker som er behandlet som en sikker indikasjon på hvor mye studentfusk det er ved UiB.

Det høye antallet saker innebærer at både sekretariatet og nemndas medlemmer må bruke mye tid og ressurser på nemndsarbeidet. Sekretariatet var besatt med to saksbehandlere i mesteparten av 2015, men ingen av de to saksbehandlerne kan bruke hele sin tid til nemndsarbeidet. Med et vedvarende høyt antall fuskesaker, er arbeidet med å forberede saker og behandlingen i nemnda krevende. Nemnda vil også påpeke, i år som før, at den er avhengig av både effektivitet og kvalitet i sin saksbehandling for å kunne opprettholde tilliten som den må ha.

Øvrig

Årsrapporten for 2014 omtalte kort en endring i universitets- og høyskoleloven. Tidligere behandlet politiattestnemnda saker om mulig utestenging når en student har merknader på politiattest. Etter endringen er det derimot de institusjonelle klagenemndene som er førsteinstans i slike saker. I 2014 behandlet nemnda to slike saker, mot ingen i 2015. Denne endringen har følgelig ikke medført nevneverdig økning i antallet saker for klagenemnda ved UiB.

Nemnda har heller ikke behandlet saker tilknyttet ph.d.-forskriften i 2015.

Advokatutgifter

Etter uhl. § 4-8 (5) har studenter som får reist en sak som gjelder mistanke om fusk mot seg, rett til å bruke advokat på universitetets regning. I 2015 betalte UiB ut i overkant av 120 000 kroner til advokater i fuskesaker, som er en betydelig reduksjon sammenlignet med året før. I 2014 var advokatutgiftene omtrent 1 450 000 kroner. Det høye beløpet i 2014 skyldes først og fremst at universitetet betalte sakskostnadene til to studenter som fremmet sakene sine for tingretten etter å ha blitt utestengt på grunn av fusk.

I 2013 betalte universitetet ut omtrent 910 000 kroner i advokatutgifter. Også deler av disse utbetalingene var knyttet til fuskesakene som ble behandlet i domstolene.

I 2015 var studentene representert av advokat i åtte av fuskesakene, og tre av klagesakene. Av de tre klagesakene, var det én student som ikke fikk medhold, og to som fikk medhold. Studenter har som hovedregel ikke rett til å få dekket sakskostnadene sine dersom de ikke får medhold i klagen. De som får medhold, kan få sakskostnadene dekket etter nærmere regler i forvaltningsloven § 36. Sakene hvor studentene fikk medhold, hadde såpass særegne faktum at de ikke umiddelbart kan tas til inntekt for at klagesaker oftere fører frem når studenten er representert av advokat.

Sak om eksamensfuske i Høyesterett – staten v/UiB frifunnet

Årsmeldingen for 2014 omtalte dommen fra Gulating lagmannsrett hvor en student fikk medhold i at han ikke hadde fusket på eksamen. Lagmannsrettens konklusjon var at studentens handlinger falt utenfor fuskebegrepet, fordi det ikke var påvist regelbrudd som direkte kunne knyttes til uredelig eller uhederlig atferd som var egnet til å gi en uberettiget fordel ved bedømmelsen av eksamensprestasjonen.

Dommen ble anket til Høyesterett, som behandlet saken høsten 2015. I dommen ble staten ved Universitetet i Bergen frifunnet, som innebærer at det opprinnelige vedtaket fra Den sentrale klagenemnd i 2012 er gyldig. Høyesterett fant det tilstrekkelig for å konstatere fuske etter uhl. § 4-7 at «kandidaten har overtrådt de handlingspliktene som følger av reglene», og viste deretter til UiB-forskriften og fakultetet sine utfyllende regler. Videre slår retten fast at lovens begrep «fuske» ikke innebærer et krav om uredelig eller uhederlig atferd, ettersom en slik tolkning ville ha medført å innfortolke et subjektivt skyldelement i tillegg til skyldkravene forsett og grov uaktsomhet. Tolkningen ville i tilfelle ha vært i strid med intensjonen bak tilføyelsen av grov uaktsomhet som skyldkrav i fuskebestemmelsen. Referansen til dommen er Rt. 2015 s. 995.